

TÜRKİYE ULUSAL DENİZ SEVİYESİ İZLEME SİSTEMİ (TUDES)

ÖZET : Türkiye Ulusal Deniz Seviyesi İzleme Sistemi (TUDES)halihazırda bir veri merkezi ve yedi mareograf istasyondan (Antalya-II,Bodrum-II,Menteş,Erdek,Amasra,Trabzon-II ve İğneada)oluşmakta olup TUDES 'in genişletilmesi çalışmaları devam etmektedir.TUDES kapsamında deniz seviyesi ile yardımcı meteorolojik parametreler sayısal ve yüksek doğrulukta elde edilmektedir.Antalya-II (Akdeniz),Bodrum-II ve Menteş (Ege Denizi) mareograf istasyonlarında 18 yıllık (1985-2002)ve Erdek (Marmara Denizi)mareograf istasyonunda 19 yıllık (1984-2002)aylık ortalama deniz seviyesi değerleri harmonik analiz yöntemiyle değerlendirilerek ortalama deniz seviyelerinin bağıl doğrusal değişimleri sırasıyla 8.7 ± 0.8 mm/yıl, 3.3 ± 1.1 mm/yıl, 6.8 ± 0.9 mm/yıl ve 9.6 ± 0.9 mm/yıl olarak hesaplanmıştır. Global deniz seviyesi yükseliş tahminlerinden daha büyük olan bu bağıl deniz seviyesi yükselişlerinin düşey yer kabuğu hareketlerinden kaynaklanıp kaynaklanmadığını araştırmak amacıyla,mareograf istasyonları lokal nivelman ağlarında bulunan Mareograf-GPS noktalarında 1992-2002 döneminde gerçekleştirilen tekrarlı GPS ölçüleri değerlendirilerek bu noktalardaki elipsoid yüksekliklerinin zamana bağılı doğrusal değişimleri belirlenmiştir. Bodrum ve Menteş Mareograf-GPS noktalarında istatistiksel olarak anlamlı bir düşey hareket bulunmazken,Antalya ve Erdek Mareograf-GPS noktalarının sırasıyla -6.7 ± 1.8 mm/yıl ve -8.4 ± 3.0 mm/yıl hızla çöktüğü tespit edilmiştir.Antalya ve Erdek mareograf istasyonlarındaki bağıl deniz seviyesi değişimlerinin belirgin olarak mareograf istasyonlarının bulunduğu karanın lokal yada bölgesel çökmesinden kaynaklandığı değerlendirilmektedir.

YAZARLAR :

Dr. Coşkun DEMİR, Harita Genel Komutanlığı, 06100 Cebeci,
Ankara (coskun.demir@hgk.msb.gov.tr)
Hasan YILDIZ, Harita Genel Komutanlığı, 06100 Cebeci,
Ankara (hasan.yildiz@hgk.msb.gov.tr)